

EMD-bulletin

– nytt fra menneskerettsdomstolen i Strasbourg

Nr. 8 År 2016 Dato 19.september Utgiver Norsk senter for menneskerettigheter

I august ble det avsagt én kategori 1-avgjørelse mot Sverige. Det ble ikke avsagt noen avgjørelser mot Norge i august.

Månedens utvalgte: Case of J.K AND OTHERS v. SWEDEN

Date: 23/08/2016 **Application no.:** 59166/12

Articles: 3;41

Conclusion: Violation of Article 3 - Prohibition of torture (Article 3 - Expulsion) (Conditional) (Iraq); Pecuniary damage - claim dismissed (Article 41 - Pecuniary damage; Just satisfaction). Non-pecuniary damage- finding of violation sufficient (Article 41 - Non-pecuniary damage; Just satisfaction).

Fakta:

Klagerne var en irakisk statsborger, hans kone og deres sønn. Den irakiske mannen hadde hatt et næringsforhold til de amerikanske styrkene på Camp Victory fra begynnelsen av 1990-tallet. I 2004 hadde mannen (førsteklageren) blitt utsatt for et drapsforsøk, blitt skutt i magen og måtte ligge på sykehus i tre måneder. I 2005 ble broren hans kidnappet av al-Qaida-medlemmer, som truet med å drepe ham på grunn av førsteklagerens samarbeid med amerikanerne. En stund etter ble det plassert en bombe utenfor huset deres. I 2008 ble datteren skutt mens hun kjørte bil, og hun døde senere på sykehuset. Etter dette flyttet klagerne rundt i Bagdad, og lagerbeholdningen til mannen ble angrepet flere ganger av al-Qaida-medlemmer. Klagerne flyktet deretter til Sverige, og søkte om asyl der, men fikk avslag. Svenske myndigheter fattet så vedtak om retur til Irak.

Klageren brakte saken inn for Domstolen 13. september 2012. I dom 4. juni 2015, avsagt i kammer [no. [59166/12](#)], konkluderte Domstolen under dissens med at det ikke forelå en krenkelse av artikkel 3. Saken ble 25. august 2015 besluttet henvist til avgjørelse i storkammer, etter anmodning fra staten.

Anførsler:

Klagerne anførte at det forelå krenkelse av artikkel 3. Klagerne argumenterte med at de på bakgrunn av opplevelsene i Irak og den svekkede sikkerhetssituasjonen i landet ville stå overfor en reell risiko for å bli utsatt for behandling som var i strid med artikkel 3, dersom de ble sendt tilbake til landet.

Har du kommentarer eller spørsmål? Send mail til: c.b.astrup@nchr.uio.no

Norsk senter for menneskerettigheter

Redaktør **Kjetil Mujezinović Larsen**

Kompilasjon og redaksjonsassistent **Eva Linn Oksavik**

Kontakt & abonnement c.b.astrup@nchr.uio.no

Staten imøtegikk klagerens anførsler.

Domstolens vurderinger:

Domstolen bemerket innledningsvis at tidspunktet for vurderingen av risiko for mishandling var tidspunktet for domstolsbehandlingen, siden klagerne ikke var sendt ut av landet ennå. Vurderingstemaet var derfor om klagerne ville stå overfor en reell risiko for forfølgelse dersom de ble returnert til Irak, sett i lys av dagens situasjon. Domstolen aksepterte statens argument om at den generelle sikkerhetssituasjonen i Irak ikke innebar en slik risiko for brudd på artikkel 3 at det var et *generelt* behov for internasjonal beskyttelse for asylsøkere. Domstolen gikk derfor videre til å vurdere klagerne individuelle situasjon, med særlig søkelys på mannen, siden det var hans aktiviteter som var grunnlaget for asylsøknaden. Med hensyn til klagerne anførsel om at mannen ville stå overfor en reell risiko for mishandling i Irak på grunn av næringsforholdet til amerikanske myndigheter og deltakelse i offentlig og politisk debatt, fant Domstolen at klagerne hadde sannsynliggjort en sterk indikasjon på at de ville fortsette å stå overfor en slik risiko fra ikke-statlige aktører. Derfor kom Domstolen til at det lå på myndighetene å avvise noen tvil om en slik risiko. Klagerne hadde anført at Domstolen i kammeravgjørelsen hadde lagt hele bevisbyrden på klagerne og at tvilen ikke hadde kommet dem til

gode. For det andre anførte de at myndighetene hadde avvist bevisene de hadde fremlagt, uten å ha undersøkt dem. Staten hadde på sin side anført at dokumentene som klagerne la fram for å underbygge påstandene om hendelsesforløpet i Irak, var enkle og av liten bevismessig verdi. Staten stilte videre spørsmålsteget ved hvorfor klagerne ikke hadde gitt mer detaljerte forklaringer om for eksempel deltakelse i politisk debatt under asylsøkerintervjuene. Staten mente dette svekket klagerne troverdighet. Domstolen bemerket at de ulike asylinstansene ikke hadde tatt opp disse forholdene i sine vurderinger. Domstolen fant det uansett ikke nødvendig å avklare bevissspørsmålene, siden den fant at de nasjonale avgjørelsene ikke hadde utelukket en fortsatt risiko fra al-Qaida. På tidspunktet for avgjørelsene fremsto det, ifølge Domstolen, som om al-Qaidas handlingsrom hadde minsket, sammen med gruppens infiltrasjon i myndighetene. Men det fremsto også, på bakgrunn av rapporter, at personer som hadde samarbeidet med amerikanere etter krigen hadde blitt, og fortsatte å bli, angrepet av al-Qaida. Siden den første klageren tilhørte en slik utsatt gruppe, og siden rapportene ikke støttet statens anførsel om at trusselen fra al-Qaida opphørte da næringsforholdet til mannen gjorde det, fant Domstolen at klagerne ville stå overfor en reell risiko for fortsatt forfølgelse fra ikke-statlige aktører, dersom de ble sendt tilbake til Irak. Domstolen vurderte deretter hvorvidt nasjonale myndigheter ville klare å tilby tilstrekkelig beskyttelse for klagerne, dersom de ble returnert. Den tok utgangspunkt i flere rapporter og la til grunn at det var svakheter både med hensyn til kapasiteten og integriteten til det irakiske sikkerhets- og rettssystemet. Den komplekse og flyktige generelle sikkerhetssituasjonen tilsa at irakiske myndigheters evne til å beskytte borgerne måtte anses som nedsatt. Situasjonen i landet hadde ifølge Domstolen klart forverret seg siden 2011 og 2012, da de svenske myndighetene fattet sine vedtak. Spesielt var situasjonen for de som var en del av en utsatt gruppe, og i dette tilfellet klagerne

§ Article 3 – Prohibition of torture

No one shall be subjected to torture or to inhuman or degrading treatment or punishment.

i denne konkrete saken, slik at Domstolen ikke var overbevist om at de ville få tilstrekkelig beskyttelse mot al-Qaida eller andre grupper. Domstolen kom til at det med hensyn til sikkerhetssituasjonen og klagernes personlige forhold forelå en reell risiko for mishandling dersom klagerne returnerte til Irak. Domstolen konkluderte derfor med at retur ville innebære et brudd på artikkel 3.

Norsk sammendrag på Lovdata.no

Andre kategori 1-avgjørelser fra EMD: August

Det ble ikke avsagt andre kategori 1-avgjørelser fra EMD i august.

+ Nyttige lenker

- [Hudoc: EMDs database over egne avgjørelser](#)
- [Lovdata: EMD-sammendrag på norsk](#)
- [Informasjon om klage til EMD](#)
- [Norsk senter for menneskerettigheters EMK-sider](#)
- [Norsk senter for menneskerettigheters bibliotek](#)
- [EMD-bulletins internettsider](#)

Avgjørelser mot Norge: August

Det ble ikke avsagt noen avgjørelser mot Norge i august.

*

*

*